

комерцією та розвагами на взаємовигідній основі [4]. Більш важливим, окрім партнерства між урядом і приватним сектором, є розвиток WKCD, як наголошується у наукових джерелах. Це сприятиме розвитку партнерства між бізнесом та мистецтвом, культурою у просуванні мистецтва.

Список використаних джерел :

1. Боревская Н. Е. Очерк истории школы и педагогической мысли в Китае. Москва: ИДВ РАН, 2002. 146 с.
2. Боревская Н. Е. Тенденции развития образования в КНР до 2020 г. *Педагогика: научно-теоретический журнал Российской академии образования* : издаётся с тибля 1937 / ред. Р. С. Бозиев. 2011. №7. С. 108–119.
3. Сергійчук І. М. Китай у нові та новітні часи: практикум [навч. посібник]: Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 329 с.
4. USAID-U.S . PVO Partnership.U.S. Agency for international development [policy guidance]. 2002 [Electronic Resource]. Mode of access: URL: <https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1870/200 mau. pdf>.
5. Wu R., Lin M. Functional mapping - how to map and study the genetic architecture of dynamic complex traits. *Nat. Rev. Genet.* 2006. 7 (3): 229 p.

Бажан Віталій

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – О. Штепа)
(м. Полтава)*

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

Європейська освітня система традиційно вважається однією з найбільш розвинених у світі, її підходи спрямовані не лише на передачу знань, а й на формування ключових компетенцій, серед яких особливе місце займає критичне мислення. У сучасному глобалізованому світі, де постійно виникають нові виклики, саме критичне мислення дозволяє зберігати здатність до глибокого аналізу, саморефлексії та відповідального прийняття рішень. Європейська філософія освіти орієнтується на розвиток особистості через формування навичок критичного мислення, що лежать в основі демократії, правової держави та сталого розвитку суспільства.

Критичне мислення – це спосіб мислення, при якому людина ставить під сумнів інформацію, що надходить. У загальному значенні під критичним мисленням мається на увазі мислення вищого рівня, ніж докритичний. Джерелом критичного мислення є проблема і протиріччя, для вирішення якого необхідно задіяти аналіз, інтерпретацію, оцінку, пояснення та висновки [2, с.210].

Критичне мислення синтезує такі галузі знань: 1) філософські знання про людську сутність, а саме: систему понять, що описує структуру здібностей людини у поєднанні зі ступенями її духовного розвитку; 2) знання, що описують процеси сприйняття й мислення у контексті психологічних та інтелектуальних можливостей людини різного ступеня духовного розвитку; 3) знання про форми руху матерії у контексті людського буття; 4) систему критеріїв про процес здійснення вибору й прийняття рішення; 5) знання про базові цінності громадсько-політичного життя [3, с.10].

Поняття «критичне мислення» бере початок із часів античності. У працях давньогрецьких філософів Геракліта, Демокріта, Сократа, Платона, Аристотеля та інших уже містяться окремі описи, які характеризують діяльність критичної особистості. Запропонований Сократом, а потім розвинений його послідовником Платоном, метод бесіди, діалогу, під час якого між співбесідниками відбувається встановлення істини, розв'язання проблемного питання, сприяв розвитку критичності до встановлених раніше понять та явищ, позитивно впливав на зародження та подальший розвиток логіки як науки [1, с.119].

Освітні системи багатьох європейських країн продовжують ці традиції, розвиваючи у студентів уміння піддавати сумніву усталені істини та формулювати нові ідеї.

Європейська культура завжди надавала важливе значення інтелектуальній свободі, особистій автономії та гуманізму. У такому контексті критичне мислення постає як основний засіб самореалізації людини, її здатності до пізнання та активної участі в суспільному житті. Філософія освіти в Європі спрямована не просто на передачу знань, а на розвиток особистості, здатної самостійно вирішувати проблеми, висловлювати думки та діяти відповідно до етичних принципів.

Сучасна європейська філософія освіти активно використовує освітні підходи, що стимулюють розвиток критичного мислення, такі як:

- проблемне навчання: спрямоване на те, щоб учні самостійно шукали рішення складних завдань через аналітичний процес.
- діалогічне навчання: засноване на обміні ідеями між студентами та викладачами, де важливе місце займає рефлексія та аналіз різних точок зору.
- інтерактивні методи: дебати, рольові ігри та симуляції, які дозволяють учням критично аналізувати різні ситуації, формувати аргументовані позиції та вміння їх захищати.

Європейські освітні інституції, такі як Європейська комісія та Рада Європи, визнали критичне мислення однією з ключових компетенцій, необхідних для забезпечення якості освіти в умовах сучасних викликів. У рамках таких програм як «Європейський простір вищої освіти» (EHEA) та «Європейська рамка ключових компетенцій для навчання протягом життя» критичне мислення

розглядається як фундаментальна навичка, яку необхідно розвивати на всіх етапах освіти.

У європейських школах та університетах навчальні програми спрямовані на активне залучення студентів до процесу пізнання, застосування методів проблемного навчання, дебатів, проєктної роботи, які спонукають учнів до пошуку рішень, аргументації та обґрунтування своєї позиції. Це забезпечує можливість розвивати не лише професійні знання, але й особистісні якості, такі як незалежність, відповідальність та самосвідомість.

Окрім того, Болонський процес, який визначає стандарти вищої освіти в Європі, також підкреслює важливість критичного мислення як частини підготовки студентів до їхньої майбутньої професійної та громадської діяльності. Це ставить перед викладачами завдання не лише передавати знання, але й навчати студентів їх критично осмислювати та використовувати.

Критичне мислення відіграє центральну роль у підтримці демократичних цінностей, які є наріжним каменем європейського суспільства. Демократія вимагає участі обізнаних і критично налаштованих громадян, здатних аналізувати політичні процеси, робити свідомий вибір й протистояти маніпуляціям. Освітня філософія Європи ставить за мету не просто навчити студентів знань, а й виховати їх як активних учасників суспільного життя, які володіють інструментами критичного аналізу та мають чіткі етичні орієнтири.

Незважаючи на значну увагу до розвитку критичного мислення в освітній системі Європи, існують і певні труднощі. Вони включають складнощі адаптації навчальних програм до швидких змін у світі технологій та інформації, а також необхідність підвищення кваліфікації викладачів. Водночас, швидке поширення дезінформації в епоху цифрових технологій створює додаткові виклики для формування у студентів здатності критично мислити й правильно оцінювати джерела інформації.

Таким чином, можемо стверджувати, що критичне мислення є фундаментом європейської філософії освіти, яке спрямоване на формування особистості, здатної аналізувати реальність, ставити під сумнів усталені догми та діяти відповідально в умовах сучасних викликів. Це не лише інструмент пізнання, але й важливий компонент громадянської позиції, що дозволяє підтримувати демократичні принципи та розвиток правової держави. Європейські освітні системи активно впроваджують підходи, що розвивають критичне мислення, роблячи його основою для формування громадян нового покоління, здатних мислити глобально та діяти на користь суспільства.

Список використаних джерел :

1. Овдійчук В. Філософські основи поняття «критичного мислення». *Нова педагогічна думка*. 2020. № 4. (104). С.118–120.

2. Онацька В. Д., Саппа М. М. Критичне мислення як ціннісна орієнтація сучасної освіти. *Бочаровські читання* : тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю підгот. психологів у Харків. нац. ун-ті внутр. справ (м. Харків, 13 квіт. 2018 р.). Харків, 2018. С. 208–212.

3. Сабадуха В. О. Філософія критичного мислення та прийняття рішень: підручник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. 680 с.

Базарна Ольга

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – Т. Борисова)
(м. Полтава)*

МИСТЕЦТВО НА МЕЖІ З ПРОВОКАЦІЄЮ У ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО МОДЕЛЬЄРА ЖАНА-ПОЛЯ ГОТЬЄ

Жан-Поль Готьє народився в 1952 році в передмісті Парижа і з дитинства був зачарований світом моди. Виріс у буржуазній родині з традиційним вихованням, Готьє віддавав перевагу естетиці та фільмам, які ставали для нього джерелом натхнення для перших власних образів. Його перші дизайнерські експерименти втілювалися в костюмах для плюшевого ведмедика. Проводячи багато часу з матір'ю, тіткою та бабусею, він тонко вивчав жіночу психологію. Пропускаючи уроки, хлопець присвячував час малюванню та перегляду модних журналів. Батьки всіляко підтримували його пристрасть до моди, сприяючи реалізації його творчого потенціалу.

Жан-Поль був натхненний фотографіями та матеріалами в журналі Elle, що підштовхнуло його до спроб створювати власні моделі одягу. Незважаючи на відсутність спеціальної освіти, всі його ескізи були результатом самонавчання. Ще в юному віці він надсилав свої роботи відомим модельєрам для отримання професійної оцінки.

У 1970 році, коли Жан-Поллю було 18, він надіслав свої перші серйозні ескізи П'єру Кардену, і відомий кутюр'є не лише високо оцінив їх, але й запросив юнака працювати своїм особистим помічником, що стало справжнім проривом. Для Жан-Поля та його родини це було приголомшливою подією, адже він не мав професійної освіти. Пропозиція була прийнята, і юний дизайнер вирушив до столиці моди. В Будинку моди Карден він працював рік, а згодом долучився до команди Жана Пату та Анджело Тарлацці. У 1974 році Готьє повернувся до Кардена, щоб створити спеціальну колекцію для американського ринку, на яку витратив цілий рік [3].

Минуло десять років, і Жан-Поль вирішив розпочати власну кар'єру модельєра, співпрацюючи з японським консорціумом Kashiyama. Його